

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

12. september 2007,

rüügiabi kohta C 54/2006 (ex N 276/2006), mida Poola kavandab Bison Bial SA suhtes

(teatavaks tehtud numbri K(2007) 4145 all)

(Ainult poolakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2008/145/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi⁽¹⁾ vastavalt nimetatud artiklitele ja võttes esitatud märkusi arvesse,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 4. mail 2006 teatas Poola, et kavatseb anda ümberkorraldusabi äriühingule Bison-Bial SA (edaspidi BB).
- (2) 13. juuni 2006. aasta kirjaga palus komisjon Poolal esitada mõningad puuduolevad andmed, mille Poola ametiasutused esitasid nõuetekohaselt 13. juulil 2006. Komisjon palus 29. augusti 2006. aasta kirjaga täiendavat teavet. Poola ametiasutused vastasid 18. septembri, 20. oktoobri ja 3. novembri 2006. aasta kirjadega.
- (3) 20. detsembri 2006. aasta kirjas teavitas komisjon Poolat oma otsusest algatada meetme suhtes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 2 ettenähtud menetlus. Komisjoni otsus EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 2 ette nähtud menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*.⁽²⁾ Komisjon palus huvitatud isikutel esitada oma märkused kõnealuse meetme kohta.
- (4) Poola ametiasutused esitasid oma märkused 23. jaanuari 2007. aasta kirjaga. Märkusi kolmandatelt isikutelt ei laekunud.

⁽¹⁾ ELT C 23, 1.2.2007, lk 20.

⁽²⁾ Vt joonealune märkus 1.

- (5) 28. märtsil korraldati kohtumine Poola ametiasutuste ja BB-ga. Komisjon palus 17. aprilli 2007. aasta kirjaga täiendavat teavet. Poola ametiasutused vastasid 15. mai 2007. aasta kirjaga.

2. ABI ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

2.1. Äriühing

- (6) BB on suurettevõtja, mis toodab selliseid tööpinkide osi nagu treipingi padrunid, spindlid, freespingi osad, tööriistade kinnitusseadmed jne. BB loodi 1948. aastal riigiettevõttena. 1997. aastal müüs riik 53 % BB aktsiatest eraettevõttele Metalexport Sp. z o.o., mis nimetati 2004. aastal ümber nimega Mex-Holding Sp. z o.o. 2006. aasta lõpus kuulus riigile 18 % BB aktsiatest, ülejäänud kuulus erainvestoritele. 2006. aastal töötas BBs 950 töötajat (2000. aastal 1 680 töötajat).
- (7) 2004. aastal oli kõnealuse äriühingu turuosa Poola tööpinkide osade turul 17 %, mis moodustas BB kogutoodangust vaid 20 %, sest suurem osa äriühingu toodangust eksporditi (2004. aastal eksporditi Ameerika Ühendriikidesse 30 %, Itaaliasse 15 %, Ida-Euroopa riikidesse, sealhulgas Venemaale 7 % ning Ühendkuningriiki 5 % toodangust). Äriühing turustab suurema osa oma eksporditoodangust Mex-Holding Group kontserni kuuluvate ettevõtete kaudu (Toolmex Corporation (USA), Mexpol GmbH (Saksamaa), Toolmex Polmach (Ühendkuningriik) või Italmex SA (Itaalia)).
- (8) BB turuosa Euroopas on hinnanguliselt 1,3 %. Toodete sihtturg on Euroopa ja võimalik et kogu maailm. BB toodetega sarnaste standardsete tööpinkide tarvikute tootmist iseloomustab maailma ja ka Euroopa tasandil liigne tootmisvõimsus.
- (9) Äriühing asub piirkonnas, kus tohib EÜ lepingu artikli 87 lõike 3 punkti a kohast abi anda.

2.2. Äriühingu probleemid

- (10) BB-l tekkisid esimesed probleemid 2001. aastal, kui kahjum ulatus 24 miljoni Poola zlotini. Poola on põhjendanud neid finantsraskusi järgmiselt:

— Poola zloti tugevnemine USA dollari suhtes (müük Ameerika Ühendriikidesse moodustab 30 % äriühingu müügi käibest);

— raske finantsolukord terves kontsernis ja emafirma võimetus maksta tagasi 16 miljoni Poola zloti suurune võlg;

— ekspordimahu vähenemine ja majandusseisak Ameerika Ühendriikides ja Lääne-Euroopas pärast septembrit 2001.

- (11) Need asjaolud koos laenamise üldise kallinemisega turul põhjustasid tõsiseid likviidsusprobleeme. Finantsraskuste tõttu tekkisid maksevõlad. 2002. aastal nõudsid neli pank laenude kohest tagasimaksmist. BB ei suutnud oma olemasolevaid kohustusi, sealhulgas palgakohustusi täita, mille tõttu tehase töö seiskus neljaks kuuks. Müük langes poole võrra (91 miljonilt Poola zlotilt 2001. aastal 48 miljonile Poola zlotile 2002. aastal) ja aasta puhaskahjumiks kujunes 74,8 miljonit Poola zloti.

- (12) BB raskused peegeldasid emattevõtja Mex-Holding Sp. z o.o. halvenevat olukorda. 2002. aastal kujunes kogu kontserni kahjumiks 75,8 miljonit Poola zloti. Pärast seda on olukord paranenud, kuid kontsern on jätkuvalt kahjumis ja selle omakapital on negatiivne.

- (13) 2003. aastal suutis äriühing vähendada oma kahjumit 8,5 miljonile Poola zlotile ja teenis 2004. aastal kasumit 5,1 miljonit Poola zloti. Poola ametiasutuste sõnul peegeldab see BB-s alustatud ümberkorralduste mõju. Esimeste ümberkorraldamismeetmete tulemusena kasvas müük, kulud vähenesid ja võlad kustutati osaliselt. Selle tulemusel teenis äriühing 2005. ja 2006. aastal kasumit vastavalt 20 miljonit ja 12,5 miljonit Poola zloti.

- (14) Vaatamata kasumile, võitleb BB endiselt ellujäämise eest. Alates 2001. aastast kogunenud äritegevuse kahjum on põhjustanud tõsiseid võlgnevusi. 2004. aastal oli ettevõtte varade väärtus hinnanguliselt 57 miljonit Poola zloti ja kohustused ulatusid 115,7 miljonit Poola zlotini. Teisisõnu, omakapital oli negatiivne. 2006. aasta lõpus oli omakapital ikka negatiivne summas 26 miljonit Poola zloti. Komisjonile esitatud analüüsist nähtub, et ilma abita läheb äriühing lähitulevikus pankrotti, sest ei suuda tasuda erinevaid viivitamata maksmisele kuuluvaid võlgu.

Ümberkorraldamine

- (15) BB on töötanud välja ümberkorralduskava aastateks 2003–2009. Ümberkorraldamise käigus keskendutakse peamiselt finantsidele, varadele ja tööjõule. 2003. aastal alanud finantsiline ümberkorraldamine hõlmas vanade võlgade tagasimaksmist vastavalt erasektori võlausaldajatega sõlmitud lepingutele, eraisikutelt saadud laenude ja riigivõla osalist kustutamist ning allesjäänud riigivõla tasumist riigile kuuluvalt tööstusarengu agentuurilt saadava laenu abil.

- (16) 2004. aastal sõlmis äriühing pankade ja töötajatega kokkulepped laenude tagasimaksmiseks ning kohtuliku kokkuleppe muude erasektori võlausaldajatega.

- (17) Äritegevuse ümberkorraldamine algas 2001. aastal. Äriühing vähendas töötajate arvu 1 680 töötajalt 2000. aastal 1 144 töötajale 2001. aastal. 2005. aastal vähendati töötajate arvu 925 töötajale. Ümberkorraldamise lõppedes peaks äriühingus töötama 800 töötajat. Teisisõnu, ümberkorraldamise lõpuks väheneb töötajate arv 2000. aastaga võrreldes 52 % ja 2001. aastaga võrreldes 30 %.

- (18) Varade ümberkorraldamiseks kavatseb BB müüa oma üleaarused varad, kolida ning müüa praeguse asukohta alune maa. Esitatud hindamisakti kohaselt on maa turuväärtus [...] ⁽³⁾ miljonit Poola zloti. Algselt olid Poola ametiasutused seisukohal, et maa tuleb müüa 2009. aastal, sest enne tuleb kõik masinad ja seadmed uude asukohta üle viia. Lisaks on müüdav kinnisvara kooramatud hüpoteegiga. Pärast komisjoni otsust ametliku uurimismenetluse algatamise kohta nõustus Poola müüki 2010. aastani edasi lükkama.

⁽³⁾ Konfidentsiaalne teave.

- (19) Ajavahemikul 2003–2005 investeeris BB 1,4 miljonit Poola zloti ja ajavahemikuks 2006–2009 kavandatud investeeringute maht ulatub 14,2 miljoni Poola zlotini. Tegemist on peamiselt asendamise investeeringutega, st tõhusamate ja keskkonnasõbralikumate masinate ja seadmete ostmisega. Kava kohaselt lükatakse piiratud rahaliste vahendite tingimuses investeeringute oluline suurendamine edasi ajavahemikku pärast 2009. aastat. Enamik investeeringud on kavandatud 2010. aastaks ning seotud kõnealuse äriühingu kavaga kolida uude asukohta.
- (20) Poola oli esialgu seisukohal, et töökohtade arvu ja äriühingu tootmisvaldkondade vähendamine peaks olema piisav, et leevendada abist tulenevaid ebasoodsaid tagajärgi. Samas kinnitas Poola, et neid vähendamisi kompenseerivad kavandatavad investeeringud suurema tootlikkusega seadmetesse, mille tulemusel jääb BB tootmisvõimsus samaks. Poola väitis, et võimsuse hoidmist praegusel tasemel (suurendamise asemel) võib juba iseenesest pidada tasakaalustavaks meetmeks.
- (21) Teatatud ümberkorralduskava kohaselt oleksid ajavahemikul 2003–2009 ümberkorraldamise kulud 138 miljoni Poola zloti, millest suurema osa moodustaksid finantside ümberkorraldamise kulud summas 122,6 miljoni Poola zloti. Ülejäänud 15,6 miljonit Poola zloti on investeerimiskulud.
- (22) Kava kohaselt tähendab finantside ümberkorraldamine 65,6 miljoni Poola zloti suuruse võla tagasimaksmist pankadele võlakokkulepete alusel, 17,5 miljoni Poola zloti tagasimaksmist muude erasektori võlgade katteks ja 39,5 miljoni Poola zloti suuruse riigivõla tagasimaksmist. Kogu kavandatav riigiabi eraldataks sihtotstarbeliselt riigivõla katteks. Osa ümberkorraldamise kulusid kaetakse varade müügist saadud tulust pärast uude asukohta ümberkolimist.
- Abimeetmed*
- (23) BB ümberkorraldamise riigiabi põhineb kahel õigusaktil: 30. augusti 2002. aasta äriühingute riigivõla ümberkorraldamise seadusel (edaspidi „riigivõla ümberkorraldamise seadus”) ja 30. oktoobri 2002. aasta tööturul olulistele ettevõtjatele antava riigiabi seadusel (edaspidi „riigiabi seadus”), mida on muudetud 14. novembri 2003. aasta seadusega.
- (24) Riigivõla ümberkorraldamise seadusega loodi finantsraskestes Poola äriühingutele võimalus riigivõla ümberkorraldamiseks kustutamise teel. Asjaomane äriühing pidi esitama taotluse koos ümberkorralduskavaga igale asutustele, kelle nõuet sooviti ümber korraldada (edaspidi „ümberkorraldusamet”). Veendunud, et esitatud ümberkorralduskava võis äriühingu finantsolukorda parandada, võttis ümberkorraldusamet vastu otsuse ümberkorraldamise tingimuste kohta, milles loetleti ümberkorraldamisega kaetavad võlad. Kui äriühing täitis kõik otsusega määratud tingimused, oli ümberkorraldusamet õiguslikult kohustatud tegema otsuse ümberkorraldamise tingimuste otsuses loetletud võlgade kustutamise kohta.
- (25) 30. oktoobril 2002 vastu võetud riigiabi seadusega see süsteem tsentraliseeriti ja tööstusarengu agentuuri juhile anti volitus kinnitada eespool nimetatud otsusega samaväärne otsus ümberkorraldamise tingimuste kohta, mida nimetati ümberkorraldamisotsuseks (artikli 10 lõike 1 punkt 4 koostoimes artikliga 19). Ümberkorraldamisotsuses antakse hinnang ümberkorralduskava kohta ja näidatakse, kuidas tuleks kavas käsitletud riigivõlg ümber korraldada. Asjaomastel ümberkorraldusametustel on seejärel seadusega sätestatud kohustus võtta vastu eraldi otsused ümberkorraldamise tingimuste otsuses loetletud võlgade kustutamise kohta.
- (26) 14. novembril 2003 vastu võetud 30. oktoobri 2002. aasta riigiabi seaduse muutmise seadusega seati riigivõla struktureerimisele tingimus, et kolmandale isikule (edaspidi „operaator”, täielikult tööstusarengu agentuuri või riigivarade ministeeriumi omanduses olev äriühing) tuleb kanda üle varasid vähemalt 25 % ulatuses ümberkorraldatava võla kogusummast. Tulu, mida operaator sai nende varade müügist, pidi katma vähemalt osa asjaomasest riigivõlast, ülejäänud osa kuulus kustutamisele pärast ümberkorraldamise lõpuleviimist.
- (27) BB tegi taotluse võla ümberkorraldamiseks riigivõla ümberkorraldamise seaduse ja riigiabi seaduse alusel. Kavandatava riigiabi kogu nominaalväärtus on 31,43 miljonit poola zloti⁽⁴⁾ (8,2 miljonit eurot). Kõnealused meetmed koosnevad sooduslaenust ja riigivõla kustutamisest. Riigiabi meetmete üksikasjalik kirjeldus on esitatud järgmises tabelis.

⁽⁴⁾ Poola ametiasutus tegid ettepaneku, et meetme abielemendi arvutamisel tuleks abi nominaalväärtusest lahutada võla kustutamise eest operaatorile üle kantavate varade väärtus. Põhimõtteliselt kujutab nende varade üleandmine ettevõtja panust ümberkorraldamise ja sellel ei ole abimeetme väärtusele mingit mõju. Seepärast on antud juhul abielement võrdne abi nominaalväärtusega.

Tabel 2

Kavandatav riigiabi

(Poola zlotides)

Nr	Abi andev asutus	Abi liik	Abi nominaalväärtus
30. augusti 2002. aasta seaduse alusel antav abi			
1.	Sotsiaalkindlustusamet, Bialystok	Kustutamine	933 474,51
2.	Sotsiaalkindlustusamet, Bielsk Podlaski	Kustutamine	113 884,66
3.	Sotsiaalkindlustusamet, Zambrów	Kustutamine	144 934,88
4.	Białystoki linnavalitsus	Kustutamine	1 448 108,90
5.	Puudega inimeste rehabiliteerimise riiklik fond (PFRON)	Kustutamine	519 591,35
6.	Riigikassa kontor II, Bialystok	Kustutamine	217 590,00
30. augusti 2002. aasta seaduse alusel antav abi kokku			3 377 584,30 (koos intressiga seisuga 31. detsember 2005: 6 171 774,74)
30. oktoobri 2002. aasta seaduse alusel antav abi			
7.	Sotsiaalkindlustusamet, Bialystok	Kustutamine	3 019 362,90
8.	Białystoki linnavalitsus	Kustutamine	1 505 534,12
9.	Puudega inimeste rehabiliteerimise riiklik fond (PFRON)	Kustutamine	539 650,70
10.	Riigikassa kontor, Bialystok	Kustutamine	71 516,60
11.	Białystoki vojevoodkonnavalitsus	Kustutamine	25 064,81
12.	Grajewo maakond	Kustutamine	12 133,80
13.	Kolno maakond	Kustutamine	17 224,60
14.	Kolno linnavalitsus	Kustutamine	248 648,09
15.	Sotsiaalkindlustusamet, Zambrów	Kustutamine	626 625,15
16.	Sotsiaalkindlustusamet, Bialystok	Kustutamine	398 029,30
30. oktoobri 2002. aasta seaduse alusel antav abi kokku			6 463 790,07 (koos intressiga seisuga 31. detsember 2005: 9 259 229,92)
17.	Tööstusarengu agentuur	Sooduslaen	16 000 000
Kõik kokku			31 431 004,66

3. OTSUS EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE ALGATAMISE KOHTA

- (28) Komisjon otsustas algatada ametliku uurimismenetluse, sest kahtles ümberkorraldamisabi kokkusobivuses ühistruga.
- (29) Esiteks kahtles komisjon selles, kas ümberkorralduskava taastaks pikas perspektiivis äriühingu elujõulisuse.

Komisjon kahtlustas, et 2004. ja 2005. aasta kasumi põhjuseks olid ühekordsed kirjed (nt võla sissenõudmisest loobumine), mis ei näita äriühingu olukorra tegelikku paranemist. Lisaks keskenduti kavas vanade võlgade tagasimaksmisele ning selles ette nähtud investering ei oleks piisav, et pärast ümberkorraldamist tagada konkurentsivõimelised tootmisvahendid.

(30) Teiseks kahtles komisjon kavandatud kompenseerivate meetmete põhjendatuses. Äriühing kavandas vähendada tehase tootmispinda, vähendamata seejuures tootmisvõimsust. Äriühing oli juba märgatavalt vähendanud töötajate arvu, kuid see tundus vajalik elujõulisuse eesmärgil.

(31) Lisaks näis, et teatavad meetmed, mida Poola ametiasutused näitasid äriühingu omafinantseeringuna, seda suuniste tähenduses siiski ei olnud. Seepärast ei olnud selge, kas tegelik omafinantseering oleks piisav, st kas abi piirdus vajaliku miinimumiga.

4. POOLA MÄRKUSED

(32) Pärast komisjoni otsust algatada ametlik uurimismenetlus kavandatava abi andmise kohta BB-le, esitasid Poola ametiasutused üksikasjaliku teabe äriühingu strateegia kohta.

(33) Poola ametiasutused selgitasid, et äriühingu tootmisüksused Białystokis oli jagatud kahe asukoha vahel, millest üks asus Białystoki südalinnas (aadressil [...]). BB kavatseb selle kinnisvara müüa ja viia tootmise üle kas oma teise asukohta või osta kolmas asukoht, viia kogu tootmine üle sinna ning müüa mõlemad praegu tema omanduses olevad kinnistud. Esitatud prognooside kohaselt kavandab BB pärast [...] tänava kinnistu müümist investeerida 2010. aastal [...] miljonit Poola zlotti. Kui äriühing otsustab müüa mõlemad kinnistud ja kolida uude asukohta, on investeringute summa veelgi suurem.

(34) Poola ametiasutused on kinnitanud, et sisuliselt äriühing moderniseeritakse pärast kolimist 2010. aastal. Ajavahe- mikus 2010–2014 kavatseb BB investeerida 43 miljonit Poola zlotti, millest [...] miljonit Poola zlotti tuleks investeerida enne kavandatud kolimise kuupäeva ehk enne 2010. aasta lõppu.

(35) Poola ametiasutused märgivad, et ajavahe- mikus 2010–2014 kavandatud investeringud on ette nähtud projekteerimise ja tootmise juhtimissüsteemi moderniseerimiseks, standardsete tarvikute monteerimisprotsessi automatiseerimiseks, tootekvaliteedi parandamiseks, tehnoloogilise tootmisprotsessi ja toodete termilise ja keemilise töötlemise optimeerimiseks ning mõõtmis- ja

kontrollimeetodite parandamiseks. Samuti on Poola ametiasutused kinnitanud, et asukoha muutus ja sellele järgnevad investeringud moodustavad osa äriühingu pikaajalise strateegia rakendamiseks.

(36) Põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimiseks on Poola ametiasutused ja äriühing pakkunud välja kolm võimalust, mida äriühing saab rakendada võimalike kompenseerivate meetmetena:

a) tootmise piiramine, vähendades BB toodete arvu 5 % võrra võrreldes prognoositud tootmismahuga või

b) võimsuse vähendamine 5 % võrra BB tööpinkide müümise teel või

c) võimsuse vähendamine, müües BB [...] tootmisdivisjoni, mille käive 2006. aastal oli 13 % BB käibest ja mis teenis 1,2 miljonit Poola zlotti kasumit.

(37) Kolmas võimalus, st [...] tootmisdivisjoni müümine, tähendaks BB tootevaliku vähendamist 46 % võrra ja tööpinkide arvu vähenemist 12 % võrra. [...] tootmisdivisjoni on osaliselt koormatud võlgadega, mille ümberkorraldamist tuleks finantseerida teatavaks tehtud riigiabi abil. Lisaks on [...] varad koormatud hüpoteegiga või on seatud BB kommertsalaenude tagatiseks. Seepärast väidavad Poola ametiasutused, et kõigepealt tuleb lahendada [...] võlgnevuse probleem ning et divisjoni ei ole võimalik müüa enne 2009. aastat. BB on võtnud kohustuse teha kõik endast olenev, et müügitehing viidaks lõpule 2009. aasta lõpuks, kui komisjon otsustab, et tegemist on asjakohase kompenseeriva meetmega.

(38) Ümberkorraldamise rahastamise kohta on Poola ametiasutused märkinud, et võttes arvesse viimase aja kinnisvarahindade tõusu selles piirkonnas ja müüdava tehase asukohata (Białystoki kesklinn), on eeldatav müügist saadav tulu [...] miljonit Poola zlotti. Eeldatav [...] tootmisdivisjoni müügist saadav tulu on [...] miljonit Poola zlotti. Vastavalt kavandatava riigiabikava aluseks olevale õigusaktile on BB kohustatud andma võla kustutamise katteks 2,795 miljoni Poola zloti väärtuses varasid üle riigiasutusele (operaatorile).

5. ABI HINDAMINE

5.1. Riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses

- (39) EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 on sätestatud, et igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soosides teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist, on ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (40) Riigivõla, sealhulgas kogunenud intresside ja riigile kuulvalt agentuurilt saadud laenu kavandatava kustutamise näol on tegemist riigi ressurssidega. Nimetatud lahendused on kasulikud ka kõnealusele äriühingule, sest vähendavad äriühingu kulusid. Teise meetmete puhul tuleb märkida, et kuna BB on raskustes äriühing, kelle kohustused ületavad varasid, ei oleks BB seda liiki finantseerimist turult saanud. Seepärast võib abielemendiks lugeda kogu laenusummat.
- (41) Abiks võib lugeda ka varasemaid ümberkorraldamisotsused, millega lubati riigivõla kustutamist ja võla tagasimaksete sissenõudmise peatamist. Komisjon on selles küsimuses seisukohal, et need „edasilükkamised” siiski kajastuvad abielemendina teatatud abis kogu ajavahemiku jooksul tasutud ja kustutatava võla kogusummale lisatud intressi näol.
- (42) BB toodetud tööpinkide metalltarvikuid müüakse ELi turul. BB konkureerib ka muude Euroopa tootjatega kolmandatel turgudel. Seega võib riigiabi tulemusel saavutatud tugevam positsioon mõjutada konkurentsi Euroopas, mis tähendab, et ühenduses kaubanduse moonutamise kriteerium on täidetud.
- (43) Seetõttu kujutavad kõnealused meetmed endast riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

5.2. EÜ asutamislepingu artikli 87 lõigete 2 ja 3 kohased erandid

- (44) Käesoleva juhtumi puhul ei saa rakendada EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 sätestatud erandeid. Kui abi eesmärk on taastada raskustes oleva äriühingu elujõulisus pikas perspektiivis, võib artikli 87 lõikes 3 sätestatud eranditest rakendada vaid artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandit, millega lubatakse teatava majandustegevuse arengu hõlbustamiseks antavat abi, kui see ei kahjusta kaubandustingimusi määral, mis on vastuolus

ühiste huvidega. Seepärast võib abi käsitleda kokkusobivana asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel üksnes siis, kui on täidetud tingimused, mis on sätestatud ühenduse suunistes raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ⁽⁵⁾ (edaspidi „suunised”).

5.3. Äriühingu abikõlblikkus

- (45) Suuniste kohaselt on äriühing raskustes siis, kui ta ei suuda raskustest välja tulla oma ressursside, osanikelt/aktsionäridelt saadavate vahendite või laenu toel, ning kui ametiasutused ei sekkuks, lõppeks olukord peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamisega. Suunistes on loetletud ka selliseid ettevõtjaid iseloomustavad tüüpilised omadused, näiteks kasvav võlg ja vähenev või puuduv varade puhasväärtus. Suuniste punkti 13 kohaselt ei ole suuremasse kontserni kuuluv või selle poolt ülevõetav äriühing tavaliselt päästmis- või ümberkorraldamisabikõlblik, välja arvatud juhul, kui suudetakse näidata, et raskused on äriühingusisesed ega tulene kontserni omavolilisest kulude paigutusest ning on nii tõsised, et kontsern ei saa neist ise üle.
- (46) BB-d tuleks suuniste tähenduses käsitleda „raskustes äriühinguna”. Äriühingu omakapital on negatiivne. Äriühing tasub vanasid võlgasid eraõiguslikele võlausaldajatele vastavalt allkirjastatud kokkulepetele (viimased osamaksed kuuluvad tasumisele 2009. aastal). Kui äriühing ei jõua oma riigivõla suhtes kokkuleppele (kas tagasimaksmise või kustutamise näol), kuulub see viivitamata tasumisele. Sellise võla sissenõudmine muudab osamaksete tegemise eraõiguslikele võlausaldajatele võimatuks ning äriühing läheb suure tõenäosusega pankrotti. BB ei saa riigivõla tagasimaksmiseks turult vahendeid laenata, sest tema finantsolukord on väga nõrk ja kõik tema varad on juba panditud.
- (47) Kasumi olemasolu ei muuda seda hinnangut laenukõlblikkuse kohta, sest BB omakapital on jätkuvalt negatiivne. Samuti tuleks meeles pidada, et kasumi saamine oli võimalik üksnes seetõttu, et kavandatava võla kustutamise seoses olid ametiasutused sissenõudmise peatanud.
- (48) Raskustes on ka BB emafirma, kes on kahjumis ja kasvatab võlgu ega ole võimeline BB probleeme lahendama. Emafirma raskused algasid varsti pärast 2000. aastat. Emaettevõtja suutmatuse maksta tagasi BB-lt saadud laen, mis on üks BB raskuste põhjusi, näitab emettevõtja tegelikke finantsraskusi. Tegemist ei olnud püüdega suurendada kontsernisiseselt kasumit või tahtlikult suurendada BB raskusi.

⁽⁵⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

5.4. Elujõulisuse taastamine

- (49) Ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlusi ümberkorraldamise suhtes, juhtides tähelepanu selle pigem finantsküsümisi hõlmavale iseloomule ja asjaolule, et tootmise ümberkorraldamise küsimusi ei ole piisavalt käsitletud. Pärast ametliku uurimismenetluse algatamise otsust esitasid Poola ametiasutused täiendavat teavet, mis vähendas komisjoni kahtlusi seoses elujõulisuse taastamisega.
- (50) BB aruannete üksikasjalik analüüs näitab äriühingu äritegevuse olulist paranemist pärast ajavahemikku 2004–2005. Kõrvalised sündmused on sellele paranemisele vaid vähesel määral kaasa aidanud. Kõrvalised sündmused (nt võla kustutamine) mõjusid küll äriühingu tulemustele positiivselt, kuid BB peamine kasumiallikas on tema majandustegevus.
- (51) Tootmise ümberkorraldamise analüüs näitab, et äriühing keskendub järjest enam kõrgema lisandväärtusega toodetele (2001. aastal tootis BB 709 000 ühikut, käibeks kujunes 84,9 miljonit Poola zlotti; 2006. aastal tootis BB 377 000 ühikut, käive oli 93,8 miljonit Poola zlotti).
- (52) Ajavahemikuks 2003–2009 kavandatud investeeringute maht on 14,75 miljonit Poola zlotti. 2010. aastaks on äriühing kavandanud täiendavate suurte investeeringute programmi summas [...] miljonit Poola zlotti, mis on seotud tehase kavandatava kolimisega uude asukohta. Komisjoni arvates on ettevõtte elujõulisust pikas perspektiivis võimalik taastada üksnes investeerimiskava teise osa rakendamise kaudu.
- (53) Seetõttu ja arvestades, et investeeringute finantseerimiseks vajalik kinnistu müük tuleb 2010. aastani edasi lükata, on komisjon arvamusel, et ümberkorraldamise ajavahemikku tuleb pikendada 2010. aasta lõpuni ning et äriühingu 2010. aastaks kavandatud investeeringud peaksid moodustama ümberkorraldamismeetmete osa. Selle tulemusel ulatuksid investeeringud ajavahemikus 2003–2010 [...] miljoni Poola zlotini (14,75 miljonit Poola zlotti + [...] miljonit Poola zlotti), mis on oluliselt rohkem kui algselt kavandatud 15,6 miljonit Poola zlotti.
- (54) Komisjon märgib, et BB omakapitali tootlust ei ole võimalik praegu arvutada, sest äriühingu omakapital on negatiivne. 2010. aastaks äriühingu omakapital järkjärgult taastub. 2011. aasta arvnäitajaid võib kasutada pikaajalise väärtusena. 2011. aastal on omakapitali

tootlus 9 % (puhaskasum 4 miljonit Poola zlotti ja omakapital 44 miljonit Poola zlotti). Kuigi see tase ei ole eriti kõrge, tundub see põhjendatud, kui arvestada, et BB tegutseb turul, kus valitseb märkimisväärne konkurents Aasiast ning kus kasumimarginaalid on madalad.

- (55) Nende asjaolude põhjal järeldab komisjon, et ümberkorralduskava rakendamine taastab ettevõtte elujõulisuse, eeldusel et ümberkorraldamine hõlmab 2010. aastaks kavandatud investeeringuid ja ümberkorraldamise ajavahemikku pikendatakse 2010. aasta lõpuni.

5.5. Põhjendamatu konkurentsimoontonutuse vältimine

- (56) Pärast komisjoni EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohast otsust pakkusid Poola ametiasutused välja kolm kompenseerivat meetet, mida BB võiks rakendada.
- (57) Esimese ettepaneku ehk toodangu 5 % vähendamise kohta märgib komisjon, et BB on niigi liikumas suurema lisandväärtusega väiksema tootevaliku suunas. Sellega seoses asub komisjon seisukohale, et tegelikkuses ei pruugi see meede mõjutada äriühingu käitumist ega tagada BB turuosa vähenemist.
- (58) Teise võimalusena pakuti välja müüa 5 % äriühingu masinatest. Arvestades asjaolu, et BB kavandab ellu viia märkimisväärse moderniseerimisprogrammi, mis hõlmab uute ja tõhusamate masinate ostmist, ei käsitle komisjon seda võimalust arvestatava kompenseeriva meetmena, sest müüdüd masinate tootmisvõimsust on võimalik asendada uute seadmete suurema võimsusega.
- (59) Võttes eespool kirjeldatud arvesse, leiab komisjon, et need kaks võimalust ei taga, et abi ei avaldaks ebasoodsat mõju konkurentsile.
- (60) Kolmas võimalus on äriühingu [...] tootmisdivisjoni müümine. See müük vähendaks BB tootevalikut 46 % võrra, käivet 13 % võrra ja tööpinkide arvu 12 % võrra. See võimalus hõlmab esimeses kahes ettepanekus esitatud lahendusi ja täiendavaid võimalusi. Lisaks annab [...] tootmisdivisjoni müük äriühingu potentsiaalsetele konkurentidele võimaluse omandada toimiv osa BB võimsusest, mis leevendaks abi negatiivset mõju. Pealegi on [...] tootmisdivisjon elujõuline, teenides 2006. aastal 1,2 miljonit Poola zlotti kasumit ning sellisena ei ole selle müük ümberkorraldamise eesmärgil vajalik.

(61) Võttes eespool esitatud asjaolusid arvesse, leiab komisjon, et [...] divisjoni müüki võib pidada piisavaks kompenseerivaks meetmeks.

5.6. Miinimumiga piirduv abi

(62) Menetluse algatamise otsuse lõikes 45 avaldab komisjon kahtlust, kas teatavate võlgade kavandatavat tagasimaksmist ümberkorraldamisperioodil ⁽⁶⁾ võib ümberkorraldamiskulude hulka lugeda. Need kahtlused ei ole kadunud. Komisjon märgib, et kõnealused vahendid laenati äriühingu äritegevuse tavapärase finantseerimise raames ja neid on võimalik tasuda äriühingu olemasolevatest vahenditest.

(63) Pärast ümberkorraldamisperioodi pikendamist 2010. aastani, et võtta arvesse ka 2010. aastal tehtavaid investeeringuid, tuleb need investeeringud siiski lisada ümberkorraldamiskulude loetellu.

(64) Menetluse algatamise otsuse lõigetes 46 ja 47 avaldas komisjon kahtlust, kas teatavaid meetmeid, millest Poola teavitas, võib lugeda abisaaja omafinantseeringuks vastavalt suuniste lõigetele 43 ja 44. Need kahtlused ei ole kadunud. Seepärast ei käsitleta järgmises analüüsis neid meetmeid abisaaja omafinantseeringuna.

(65) Selle tulemusel on ümberkorraldamiskulude, abisaaja omafinantseeringu ja riigiabi summad järgmised:

(tuhandetes Poola zlotides)

	2003–2009	2010	2003–2010
Ümberkorraldamiskulud			
Riigivõla ümberkorraldamine	31 431		31 431
Investeeringud	14 754	[...]	[...]
Kokku	46 185	[...]	[...]
Omafinantseering			
Varade müük (kinnistu aadressil [...])		[...]	[...]
Varade üleandmine	2 795		2 795
Aadressil [...] asuva tootmisdivisjoni müük	[...]		[...]
Kokku	[...]	[...]	[...]
Riigiabi	31 431		31 431
Omafinantseering/ümberkorraldamise kulud 50,4 %			

(66) BB omafinantseering ümberkorraldamise kogukuludest on seega 50,4 %, mis on kooskõlas äriühingute päästmise ja ümberkorraldamise suunistega.

kasumit saama. Elujõulisust ohustab viivitamata maksimisele kuuluvate võlgade summa. Asjaolu, et pool abisummas anti laenu vormis, aitab tagada abi piirdumise vajaliku miinimumiga. Laen annab BB-le otsesed vahendid oma võlgnevuste tasumiseks. Samas tuleb BB-l see laen tulevikus tagasi maksta. Seda on võimalik teha korrapärase kasumi abil, lisaks tagatakse ka see, et äriühing ei kogu ülemääraseid rahalisi vahendeid suuniste tähenduses.

(67) Suuniste lõikes 45 on sätestatud: „Abi moonutava mõju piiramiseks ei tohi abi anda sellises summas või vormis, mis annaks äriühingu käsutusse ülemääraseid rahalisi ressursse”. Komisjon jälgib, kas äriühing hakkab uuesti

(68) Seepärast on komisjon seisukohal, et abi piirdub vajaliku miinimumiga.

⁽⁶⁾ Vt menetluse algatamise otsuse tabel 1.

6. JÄRELDUSED

(69) Komisjon on jõudnud järeldusele, et teatatud riigiabi, mida rakendatakse äriühingu Bison Bial suhtes, võib lugeda ühisturuga kokkusobivaks, kui kehtestatud tingimusi täidetakse,

4. [...] tootmisdivisjon müüakse 2009. aasta lõpuks BB-st sõltumatule ostjale. Poola ametiasutused tagavad, et enne müümist toimib [...] tootmisdivisjon korralikult, sellele on eraldatud vahendid normaalse arengu võimaldamiseks ning et abisaaja ei võta mingeid meetmeid, mis tahtlikult vähendaksid selle väärtust (nt BB immateriaalse põhivara, töötajate, klientide või müügivõimsuse või muude osade üleviimine).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Poola teatatud abimeetmed summas 31,43 miljonit Poola zloti, mida rakendatakse äriühingu Bison Bial suhtes, on ühisturuga kokkusobivad, kui artiklis 2 ette nähtud kohustused ja tingimused on täidetud.

Artikkel 2

1. Ümberkorraldamisperioodi pikendatakse 2010. aasta lõpuni ja ümberkorralduskava viiakse täiel määral ellu.

2. Kinnistu aadressil [...] müüakse 2010. aasta lõpuks.

3. Vähemalt 41,61 miljoni Poola zloti suurune investeering tuleb teha enne ümberkorraldamise lõpuleviimist (st enne 2010. aasta lõppu).

Artikkel 3

Poola ametiasutused esitavad ümberkorraldamise kohta arenguaruande kaks korda aastas.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel, 12. september 2007

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES